

Nasjonalt fagskoleråd – Årsrapport 2024

Nasjonalt fagskoleråd er et politisk oppnevnt organ. Nasjonalt fagskoleråd gir råd i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge. Fagskolerådet skal ha et overordnet ansvar og strategisk perspektiv, og arbeide med videreutvikling av fagskolesektoren.

Rådet skal bidra til å utvikle rammer og strategier for høyere yrkesfaglig utdanning som ivaretar den enkeltes, virksomhetenes og samfunnets behov for yrkesrettet kompetanse og livslang læring.

Arvid Ellingsen (LO) ledet arbeidet fra 16. februar 2024 til 31.12.2024.

Denne rapporten viser rådets prioriterte saker for 2024 og tilhørende aktiviteter.

Vi takker for et godt samarbeid.

Arvid Ellingsen
leder

Anja Johansen
nestleder

Rådets sammensetting ved årsslutt 2024 – perioden 16.02.2024 – 31.12.2024

Leder:

Arvid Ellingsen (LO)

Nestleder:

Anja Johansen (FFF)

Forum for fagskoler (FFF):

Anja Johansen og Aage Alexander Foss

Vara: 1. Ragnhild Bjerkvik; 2. Ommund Vegge; 3. Olav Slettahjell; 4. Kaia Brækken

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) / Kristne Friskolers Forbund (KFF):

Trine Røssevold

Vara: 1. Gry Ulvedalen; 2. Audun Raen

Rådet for fylkeskommunale fagskoler (HØY):

Elin Dahling og Ketil Solbakke

Vara for Dahling: 1. Adeline Berntsen Landro; 2. Gunnbjørg Engehagen

Vara for Solbakke: 1. Jens Christian Thysted; 2. Harry Arne Haugen

KS:

Brynjard Rønningen og Odd Joar Svensson

Vara for Rønningen: 1. Kristin St. Hilaire; 2. Kristin Holm Jensen

Vara for Svensson: 1. Thomas Volden; 2. Lars Runar Zahl-Jensen

Kompetanseforbundet / Fleksibel utdanning Norge (FuN):

Marthe Dirdal

Vara: 1. Thorleif Hjeltnes, 2. Signe Baksaas Gjelstad

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO):

Margrethe Gjessing og Tord Hauge

Vara: 1. Målfrid Rønnevik, 2. Henrik Hamborg, 3. Inger Dyrnes; 4. Svein Harald Larsen

Virke:

Kristine Bettum

Vara: 1. Helene Ytteborg; 2. Arild Grande

LO:

Trude Tinnlund og Arvid Ellingsen

Vara: 1. Benedikte Sterner; 2. Kristian Ilnér; 3. Tonje Thorbjørnsen; 4. Jan Oddvar Holthe

Utdanningsforbundet:

Ingeborg Lovise Tyse

Vara: 1. Kristin Vik; 2. Terje Lyngstad

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no nettside: www.fagskoleradet.no

Spekter:

Trond Bergene

Vara: 1. Ingrid Paaske Gulbrandsen; 2. Olav Wendelbo Kvam

YS:

Einar Hanisch

Vara: 1. Bente Sjøgaard (til 17.09.2024); 2. Jill Hellem

Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF)

Thea Tuset

Ingrid Marie Aarre

Vara: 1. Niklas Frogner; 2. Edvart Aune; 3. Tom Alexander Østensen; 4. Vetle Morales Ree

Generelt om rådets arbeid

Nasjonalt fagskoleråd er en pådriver for at høyere yrkesfaglig utdanning skal løse viktige samfunnsmessige kompetansebehov. Rådet gir råd i spørsmål om høyere yrkesfaglig utdanning i Norge og har et overordnet ansvar og strategisk perspektiv for å sørge for videreutvikling av høyere yrkesfaglig utdanning.

Rådets prioriteringer for perioden ble vedtatt i møte 23.04.2024. I løpet av 2024 har det vært høyt aktivitetsnivå og korte frister for innspill og høringer.

Det ble avholdt sju rådsmøter, fire fysiske og tre digitale. I tillegg avholdt rådet et møte mellom AU i fagrådene og AU i Nasjonalt fagskoleråd, en samling for alle fagrådene og et rektormøte i forkant av Fagskolekonferansen.

Kunnskapsdepartementet har vært representert av Anne-Cathrine Hjertaas i ett rådsmøte og i samlingen mellom Nasjonalt fagskoleråd og de nasjonale fagrådene. I dette møtet snakket man om forventninger til sektoren og forventninger fra sektoren. I tillegg har flere spesifikke saker blitt tatt opp av AU i møter med KD, deriblant ECTS, garantiordning, lærebokordningen og stortingsmeldingen.

Rådet har invitert ulike aktører til rådsmøtene og studietur for å lære mer om blant annet HK-dirs og NOKUTs oppdrag. Jens Bjørnåvold har orientert om arbeidet med NKR fra et europeisk og et norsk perspektiv, og Roger Finjord har snakket om teambygging og mellommenneskelige relasjoner. Fagskolen Diakonova og AOF Østfold har orientert om de to flyktningprosjektene som ble avsluttet i desember 2024.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no nettside: www.fagskoleradet.no

Rådet avholdt en to-dagers studietur til Agder for faglig påfyll, bedriftsbesøk og møter med to fagskoler. Roger Finjord holdt et inspirerende foredrag om trivsel og arbeidsmiljø, mens Fagskolen Noroff presenterte sin vekst og internasjonale samarbeid. Glencore Nikkelverk viste hvordan de kombinerer bærekraft og kompetanseutvikling, og Fagskolen i Agder fremhevet sitt fokus på digitalisering, bærekraft og samarbeid med Universitetet i Agder. Rådet tar med seg viktige innspill til videre arbeid for å styrke utviklingen av høyere yrkesfaglig utdanning nasjonalt.

Nasjonalt fagskoleråd har jobbet aktivt med å gi råd til den videre utviklingen av sektoren og en rekke arbeidsgrupper har kommet med innspill til politikktutvikling og en rekke høringsvar. Fagskolerådet overleverte en rapport til KD om ECTS, og mulighetene og konsekvensene for innføring av ECTS utredes nå videre. De har også bidratt til avslutningen av prosjektet Nasjonale planer.

Nasjonalt fagråd har seks aktive fagråd som gir fagspesifikke råd og analyser. I 2024 har rådet nedsatt et interimsstyre for etablering av fagråd for kunstfagene.

Rådet har sendt innspill på følgende:

- Systemmeldinga
- Forslag til ny autorisasjonsforskrift
- Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027.
- Nasjonalt studentombud
- Statsbudsjett
- Institusjonsakkreditering
- Lærebokordningen
- Kostbart utstyr i helseutdanningene
- NIFUs rapport om samarbeid med arbeidslivet

I 2024 satt leder av Nasjonalt fagskoleråd i kompetansepolitisk råd og nestleder satt som medlem av den administrative arbeidsgruppen til kompetansepolitisk råd. Nasjonalt fagskoleråd har i 2024 vært representert med to personer i ShoT-utvalget.

Eksterne møter og arrangementer

- 5. februar – Nasjonalt forum for karriereveiledning
- 16. mars – Hilsningstale landsmøte ONF
- 7.-8. mai – HØYs årskonferanse
- 23-24. mai – UHRs representantskapsmøte
- 13. juni – Kunnskapsprat, HK-dir
- 13.-14. august – Innledninger på Arendalsuka

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. HK-dir er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no nettside: www.fagskoleradet.no

- 18-19. september – Samling for nasjonale planer
- 18.-19. september – Samling for fagrådene
- 31. oktober – Cedefop “Implementation of the EU=27 + national plans for VET”
- 11. november – Rektorsamling
- 12-13. november – Fagskolekonferansen
- 14.-16. november – Chain5, Zagreb
- 22.-24. november – ONFs høstseminar

Prioriterte saker og status

Nasjonalt fagskoleråd har for 2024 hatt fire prioriterte satsningsområder; vekst for høyere yrkesfaglig utdanning, strukturelle forhold, kvalitetsutvikling og organisering av Nasjonalt fagskoleråd, nasjonale og lokale fagråd. Under gis status per 1.1.2025 samt mer utfyllende kommentar om utviklingen det siste året, utfordringer og vyer for framtida.

Prioritert område 1: Vekst for høyere yrkesfaglig utdanning

Prioritering	Måloppnåelse
Kampanje for rekruttering til HYU	Utsatt pga. manglende kapasitet i HK-dir
Fullfinansiering av studieplasser og finansieringsmodellen	Ikke oppnådd
Opptrappingsplan flere studieplasser	Delvis oppnådd
Forholdet mellom finansiering av utviklingsmidler og manglende finansiering av NOKUT.	Delvis oppnådd

Bakgrunn

Arbeidslivet melder gjennom undersøkelser at de har behov for å rekruttere mer arbeidskraft med høyere yrkesfaglig utdanning, og i SSBs framskrivninger er det tydelig at behovet for denne type utdannelse øker fram mot 2050. Det er derfor positivt at antall studenter i høyere yrkesfaglig utdanning har mer enn doblet seg i perioden 2016 til 2024 fra 15 000 studenter i 2016 til 32 799 i 2024 (Kilde: DBH-F, 1. oktober 2024).

Ifølge SSB har det fra 2023 til 2024 vært en prosentvis økning i antall studenter på 8%. 58% prosent av studentene er i alderen 21-35 år og 39% er over 35 år. 19% av studentmassen er innvandrere og disse velger i litt større grad private fagskoler i motsetning til norskfødte der det er litt flere som velger en offentlig fagskole. Totalt sett har private fagskoler i underkant av 2000 flere studenter enn offentlige. Tilstandsrapport for høgare yrkesfagleg utdanning 2024 viser at det er 60 akkrediterte fagskoler i Norge. Av disse er 16 offentlige og 44 private.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no nettside: www.fagskoleradet.no

Driftstilskudd til fagskolene var i 2024 på totalt 1,32 milliarder kroner og var en økning på 140 millioner kroner fra 2023. Økningen var blant annet knyttet til midler til nye studieplasser som kom i 2023, midler til lønns- og prisjustering av tilskuddet for 2023, den resultatbaserte uttellingen, samt overføring av midler fra tilskuddsordningen for fleksible og desentraliserte utdanninger til tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskoler.

Midler til studieplasser til Industrifagskolen i 2024 kom i tillegg og utgjorde 42,5 millioner kroner.

Regjeringen har i 2024 arbeidet med en melding til Stortinget om høyere yrkesfaglig utdanning og høsten 2024 økte de antall nye studieplasser med 500. Det ble også en økning av utviklingsmidler til fagskolene. Midlene er dessverre kun tilgjengelig for fagskoler med fagområde akkreditering, og dermed er det begrensa - både ut fra skolenes gjeldende akkrediteringer og, ikke minst, akkrediteringskøen hos NOKJT, hvem som har reell tilgang på midlene.

Den største veksten i høyere yrkesfaglig utdanning har skjedd i privat del av sektoren de seinere årene. Med en nødvendig økning på 1000 studieplasser i Statsbudsjettet for 2025 mener Nasjonalt fagskoleråd at regjeringen har bidratt til en opptrapping for fagskolene, men det mangler fortsatt 3000 heltidsbaserte studieplasser for å komme i mål med løftet i Hurdalsplattformen. Nasjonalt fagskoleråd vil arbeide videre for en opptrappingsplan for studieplasser fram til 2030.

I Statsbudsjettet for 2025 kom det en ekstrabevilgning til NOKUT for å ta unna akkrediteringskøen. Dette var et løft for å styrke kapasiteten til NOKUT. Det er imidlertid ei kjensgjerning at akkrediteringskøen fortsatt er stor, og dermed en kilde til frustrasjon i sektoren. Akkrediteringstempoet må i betydelig grad opp om man skal kunne svare på samfunnets behov for den arbeidslivsnære utdanninga som fagskolene leverer.

Fagskolene melder også om en underfinansiering i sektoren, noe som gir driftsutfordringer. Nasjonalt fagskoleråd mener det er positivt at man nå ser på finansieringsmodellen og jobber mot en finansiering på et reelt kostnadsnivå.

Vurdering av måloppnåelse

Nasjonalt fagskoleråd er aktive pådrivere i opprettelse av nye studieplasser, men kompetansebehovet i arbeidslivet er fremdeles langt fra dekket. Dette samme gjelder finansiering i forhold til reelt kostnadsnivå. Selv om noen prosesser er i gang, vil dette arbeidet fortsette i 2025.

Prioritert område 2: Strukturelle forhold

Prioritering	Måloppnåelse
HYU på NKR-nivå 6, 7 og 8 i et binært utdanningssystem	Ikke oppnådd
Godkjenning av utdanning i andre land (ECTS)	Ikke oppnådd
Vurdere etablering av uspesifisert grad	Ikke oppnådd
Overgangsordninger mellom HYU og UH	Delvis oppnådd

Bakgrunn

Det er iverksatt mange tiltak etter fagskolemeldingen i 2017, og evalueringen av meldingen viser at viktige strukturelle endringer er gjennomført. Det er likevel saker som gjenstår, og nye tema som aktualiserer seg etter hvert som sektoren vokser og utvikles. I 2024 arbeidet Fagskolerådet med å utarbeide en felles strategi for implementeringen av et binærsystem med forutsetning om at fagskolene får mulighet til å levere utdanninger på nivåene over nivå 5. Dette arbeidet videreføres i 2025 i forbindelse med stortingsmeldingen om høyere yrkesfaglig utdanning. Muligheten for å benytte seg av ECTS-poeng i Norge er også en prioritet, og Nasjonalt fagskoleråd leverte sine anbefalinger til KD i januar 2024. Institusjonsakkreditering ble omhandlet i revisjon av fagskoleloven høsten 2023, og rådet kommer til å følge opp med innspill når dette behandles av NOKUT i 2025.

Vurdering av måloppnåelse

Fagskolerådet har lenge jobbet for at fagskoleutdanninger skal innplasseres på riktig nivå i kvalifikasjonsrammeverket, og at rammeverket skal revideres i sin helhet. Dette arbeidet er nå godt i gang, og rådet vil følge utviklingen tett for å sikre at resultatet blir i tråd med sektorens behov. Det samme gjelder for institusjonsakkreditering og ECTS. I 2024 har en arbeidsgruppe i Fagskolerådet arbeidet med å utarbeide en strategi for et binærsystem med utdanninger over nivå 5 i NKR.

Prioriteringene under område 2 har sett en positiv utvikling det siste året og flere prosesser er pågående. Rådet følger prosessene videre i 2025.

Prioritert område 3: Kvalitetsutvikling

Prioritering	Måloppnåelse
Felles portal for kvalitetsindikatorer	Ikke oppnådd
Styrke fagskolelærerutdanning (PPU-HYU)	Ikke oppnådd
Studentvelferd og studentdemokrati	Delvis oppnådd
Studentombud og læringsmiljø (også digitalt)	Delvis oppnådd
Arbeidslivsrelevans og utviklingsarbeid	Delvis oppnådd
NOKUTs veilederrolle	Ikke oppnådd

Bakgrunn

Felles portal for kvalitetsindikatorer har vært et ønske i sektoren, men er ikke et arbeid Nasjonalt fagskoleråd har igangsatt i denne perioden. Et slikt arbeid vil kreve et bredere engasjement og finansiering, og bør kanskje tas inn som del av tiltakene i ny stortingsmelding.

Nasjonalt fagskoleråd er orientert om et prosjekt som er på gang for å styrke fagskolelærerutdanningen i samarbeid mellom flere fagskoler og KS. Arbeidet vil fortsette i 2025.

Nasjonalt fagskoleråd er engasjert i ShoT-utvalget og har fra høsten 2024 to representanter i utvalget.

Et av rådets prioriteringer om et nasjonalt studentombud er realisert i statsbudsjettet for 2025 og HK-dir har satt i gang prosesser for å få innspill til hvordan ordningen skal se ut.

Nasjonalt Fagskoleråd har gitt innspill til NIFUs rapport om samarbeid med arbeidslivet.

NOKUT er tatt inn som fast observatør i rådet og rådet har behandlet flere NOKUT-relaterte saker som ressurser til akkreditering og uheldige konsekvenser av tydeliggjøring av garantiordningen fra september 2024.

Vurdering av måloppnåelse

Rådet har arbeidet mot et nasjonalt studentombud i flere perioder, og har i år gitt innspill på den nye ordningen. Rådet bidrar også med innspill mot ShoT-utvalget, Studiebarometeret og har diskutert studentenes rettigheter i forbindelse med konkurser og nedleggelse av studier i 2024.

Arbeidslivsrelevans er også tematikk som er jevnlig oppe til diskusjon. Arbeidet med kvalitetsutvikling er en prioritet rådet vil følge opp i 2025.

Nasjonalt fagskoleråd er et rådgivende organ oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

HK-dir er sekretariat for rådet.

e-post: fagskoleradet@hkdir.no nettside: www.fagskoleradet.no

Prioritert område 4: Organisering av Nasjonalt fagskoleråd, nasjonale og lokale fagråd

Prioritering	Måloppnåelse
Samarbeid mellom Fagskolerådet og nasjonale fagråd	Pågående
Invitere de nasjonale fagrådene med til møte før sommeren og på juleavslutning. I tillegg prøve å få til et møte med politisk ledelse i KD, og Nasjonalt fagskoleråd/fagrådene.	Oppnådd

Bakgrunn

Nasjonalt fagskoleråd jobber systematisk for å styrke samarbeidet med de nasjonale fagrådene, og i 2024 var alle medlemmer av fagrådene og Nasjonalt fagskoleråd invitert til en felles fagdag. Her deltok også KD, representerte av Anne Cathrine Hjertaas. I forkant av fagdagen, ble det arrangert et møte mellom arbeidsutvalgene til NFR og de seks fagrådene. Lederne i fagrådene inviteres inn i Fagskolerådets møter ved behov og stiller fast til julemøtet. I 2024 ble det også opprettet et interimsstyre for opprettelse av fagråd for kunstfagene

Vurdering av måloppnåelse

Samarbeidet med de seks fagrådene er i positiv utvikling, med det er et potensiale i tettere involvering og bedre bruk av den brede kompetansen i fagrådene. Det er en styrke med en samlokalisert sekretariatsfunksjonen og faste møtepunkter i rådsmøter og en årlig samling. Målene er oppnådd, og samarbeidet videreføres i 2025.